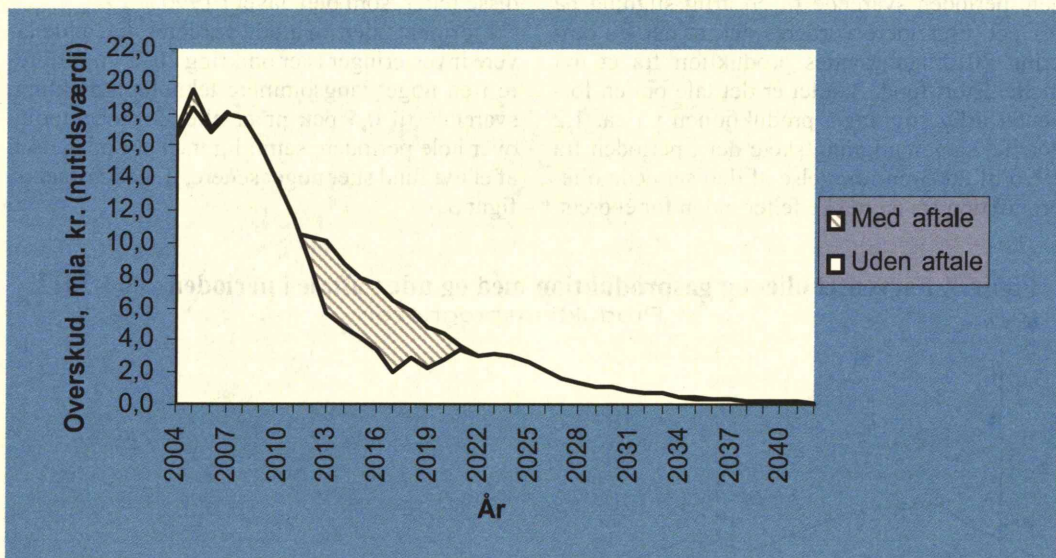

Figur 4. Samlede årlige overskud til fordeling mellem DUC og staten i perioden 2004 til 2042 med og uden aftale

Ved en vurdering af aftalen er det således ikke tilstrækkeligt at fokusere på, hvor stor en andel staten får af overskuddet fra produktionen i Nordsøen. Det er også afgørende at vurdere, om aftalen bidrager til, at olie- og gasforekomsterne i Nordsøen udnyttes effektivt. En høj statsandel af overskuddet på fx 70 pct. giver ikke større provenu til staten, hvis den højere statsandel medfører lavere investerings- og produktionsforløb og dermed et lavere kronebeløb til staten.

3. Statens andel af overskuddet

Med aftalen får staten frem til 2042 i det centrale produktionsforløb i gennemsnit lidt over 60 pct. af overskuddet fra produktionen af olie og gas inden for eneretsbevillingen. Historisk har statens andel af overskuddet svinget ganske betydeligt, men har i gennemsnit ligget på omkring 47 pct. Inden for de seneste år har andelen af overskuddet dog kun udgjort ca. 40 pct. Så set i forhold til den historiske andel er der tale om en ikke ubetydelig stramning.

Selvom en sammenligning med den historiske fordeling af overskuddet kan give et indtryk af den stramning, der ligger i aftalen, så er den mest reelle sammenligning at se på, hvilken fordeling de nugældende regler ville give anledning til, hvis de blev fortsat. Det er imidlertid ikke en helt nem opgave. Det største problem knytter sig til

vurderingen af kulbrinteskattebetalingerne. Historisk har det vist sig, at kulbrinteskatten ikke virker. Kun i ganske få år er der betalt kulbrinteskate, og det samlede provenu fra kulbrinteskatten har siden indførelsen i 1982 været på under 1 mia. kr.

I et bilag til Kulbrinteskatteudvalgets rapport fra 2001 blev det bl.a. på den baggrund vurderet, at DUC-selskaberne først ville komme til at betale kulbrinteskate ved en oliepris på 30 dollar pr. tønde. Statens andel af overskuddet for perioden 2000 til 2012 blev i et regneeksempel beregnet til 36 pct. med de nugældende regler og under forudsætning af den nævnte oliepris.

I de produktionsprognoser, der er præsenteret i afsnittet ovenfor, er der indlagt investeringer, der alene er baseret på ingeniørtekniske beregninger. Der er således ikke taget højde for, hvad der for selskaberne er privatøkonomisk optimalt set i lyset af et kulbrintefradrag på 250 pct. Der er således indregnet kulbrinteskattebetalinger på i alt 25 mia. kr. Disse indtægter må anses for meget usikre. I notat af 25. oktober 2000 fra Skatteministeriet blev det således bl.a. konkluderet, at »Rationelle virksomheder vil således have incitament til at indrette sig således at uanset, hvor høj olieprisen er, og uanset hvor store fund de gør, foretager så store investeringer, at de kun